

Centralna Komisja Egzaminacyjna

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2010

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*Miejsce
na naklejkę
z kodem*

EGZAMIN MATURALNY Z FILOZOFII

POZIOM ROZSZERZONY

MAJ 2012

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 10 stron (zadania 1 – 11). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Rozwiązania zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
3. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
5. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
6. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

**Czas pracy:
180 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 50**

*Część I – 20 pkt
Część II – 30 pkt*

MFI-R1_1P-122

Część I (20 punktów)**Zadanie 1. (2 pkt)**

Każdemu z poniższych cytatów przyporządkuj jeden z podanych terminów.

Terminy: idealizm subiektywny, realizm, antynatywizm, absolutyzm, relatywizm.

- a) Zuchwalstwem byłoby przypuszczać, że idee barw są wrodzone u stworzenia, które Bóg obdarzył wzrokiem i zdolnością otrzymywania ich z pomocą oczu od przedmiotów zewnętrznych.

.....

- b) To, co się mówi o absolutnym istnieniu rzeczy niemyślących, bez żadnego związku z tym, że są postrzegane, wydaje mi się całkowicie niezrozumiałe. Ich *esse* to *percipi* – i nie jest możliwe, aby miały jakiegokolwiek istnienie poza umysłami, czyli rzeczami myślącymi, które je postrzegają”.

.....

Zadanie 2. (2 pkt)

Przyporządkuj poniższym zdaniom odpowiednie koncepcje prawdy, zgodnie z którymi są one prawdziwe.

Koncepcje prawdy: klasyczna, koherencyjna, ewidencyjna, ontologiczna, korespondencyjna, pragmatyczna, zgody powszechnej.

1. Polska reprezentacja piłki nożnej jest bardzo słaba, skoro wszyscy Polacy tak sądzą.

Koncepcja prawdy: .....

2. Suma kątów trójkąta równobocznego wynosi 180 stopni.

Koncepcja prawdy: .....

3. Rację ma ta partia, która zwyciężyła w wyborach.

Koncepcja prawdy: .....

Zadanie 3. (1 pkt)

Wskaż, które z podanych zdań poprawnie definiuje stoicką ataraksję.

- a) Ostrożność w wygłaszaniu twierdzeń.
b) Powstrzymanie się od wydawania sądów.
c) Wycofanie z życia publicznego.
d) Stan spokoju i równowagi ducha.

Zadanie 4. (1 pkt)

Wytłumacz pojęcie iluminizmu w filozofii św. Augustyna.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 5. (2 pkt)

Wybierz z podanych poniżej nazwę szkoły i przyporządkuj jej odpowiednią definicję.

Nazwa szkoły: plotyńska, sofistyczna, pitagorejska, stoicka.

a) Piękno to odpowiedni, proporcjonalnie harmonijny układ części.

.....

b) Piękmem jest to, co przyjemne dla zmysłu wzroku i słuchu.

.....

c) Rzeczy są piękne, przez swoje wewnętrzne światło, a nie dlatego, że się komuś podobają.

.....

Zadanie 6. (3 pkt)

Do każdej z podanych tez dopisz odpowiadające jej stanowisko filozoficzne.

a) Pogląd filozoficzny uznający za podstawę sprawiedliwego ustroju społecznego zasadę całkowitej równości warunków życia oraz praw ludzi.

.....

b) Pogląd, w myśl którego poznanie, a nawet i rzeczywistość mają charakter względny, zmieniający się w zależności od punktu widzenia czy odniesienia.

.....

c) Pogląd filozoficzny uznający człowieka jako centrum i cel wszechświata.

.....

Zadanie 7. (3 pkt)

Przeczytaj uważnie poniższy tekst, a następnie wykonaj polecenia.

„Więc kto od kochania chłopców zaczął, jak należy, a wznosząc się ciągle wyżej już to piękno oglądać zaczyna, ten stanął prawie u szczytu. Bo tędy biegnie naturalna droga miłości, czy ktoś sam po niej idzie, czy go kto drugi prowadzi: od takich pięknych ciał z początku ciągle się człowiek ku temu pięknu wznosi, jakby po szczeblach wstępował: od jednego do dwóch, a od dwóch do wszystkich pięknych ciał, a od ciał pięknych do pięknych postępów, od postępów do nauk pięknych, a od nauk aż do tej nauki na końcu, która już nie o innym pięknie mówi, ale człowiekowi daje owo piękno samo w sobie; tak że człowiek dopiero przy końcu istotę piękną poznaje.”

Platon

1. Powyższy cytat pochodzi z dialogu pt:

- a) *Państwo.*
- b) *Timajos.*
- c) *Obrona Sokratesa.*
- d) *Uczta.*

2. Według Platona (w dziele, z którego cytat ten pochodzi) przewodnikiem na drodze do poznania piękna jest

- a) Demiurg.
- b) Eros.
- c) Idea.
- d) Afrodyta.

3. Platon uważa, że

- a) istnieje wiele rodzajów miłości.
- b) istnieje jedna idea miłości.
- c) miłość ma charakter niezmysłowy.
- d) istotą miłości jest popęd seksualny.

Zadanie 8. (2 pkt)

Wpisz obok każdego zdania prawdziwego TAK, a obok każdego zdania fałszywego NIE.

- a) T. Hobbes uważa, że człowiek z natury jest istotą społeczną. ....
- b) Stan natury według T. Hobbesa jest to stan wojny wszystkich ze wszystkimi. ....
- c) Stan natury według J. Locke’a jest stanem całkowitego odosobnienia jednostek. ....
- d) Stan natury według J. Locke’a jest stanem pokoju, współpracy i dobrej woli jednostek. ....
- e) Według J. Locke’a człowiek z natury jest istotą aspołeczną. ....

Zadanie 9. (3 pkt)

Dopasuj do każdego zdania stanowisko filozoficzne oraz przyporządkuj mu odpowiednią dyscyplinę filozoficzną. Odpowiedzi wybierz z poniższych list.

Stanowisko filozoficzne: dualizm, absolutyzm, elitaryzm, eudajmonizm, monizm.

Dyscyplina filozoficzna: etyka, ontologia, antropologia filozoficzna, estetyka.

a) Nie istnieje wielość bytów.

stanowisko ..... dyscyplina .....

b) Człowiek składa się z duszy i ciała.

stanowisko ..... dyscyplina .....

c) Celem ludzkiego życia jest poszukiwanie szczęścia.

stanowisko ..... dyscyplina .....

Zadanie 10. (1 pkt)

Wybierz, z podanych poniżej, postawę reprezentowaną przez Nietzscheańskiego „nadczołowieka”.

- a) pesymizm
- b) sceptycyzm
- c) witalizm
- d) realizm

Część II (30 punktów)**Zadanie 11. (30 pkt)**

Na podstawie podanych tekstów oraz innych wybranych tekstów filozoficznych napisz esej na temat:

Czy stosunek do świata może być determinowany przez sposób pojmowania szczęścia?

„To arystotelesowskie pojęcie szczęścia, oznaczające skumulowanie w człowieku największych dostępnych mu dóbr, stało się na długo głównym pojęciem etyki pod starą nazwą eudajmonii, który to termin utrzymał się, wypierając synonimy używane przez Demokryta.

Spory o szczęście, jakie wiedli Grecy w dobie poarystotelesowskiej, miały za przedmiot szczęście już w tym nowym rozumieniu; przede wszystkim spór o to, jakie dobra są niezbędne do szczęścia. Sam Arystoteles był zdania, że niezbędne są do niego dobra rozmaite; nawet dobra najwyższe, moralne i umysłowe, same nie wystarczają. Człowiek, aby był szczęśliwy, nie może też być ani bardzo szpetny, ani bardzo złego pochodzenia, ani słaby i chory, ani w nędzy, ani samotny, pozbawiony rodziny i przyjaciół; tylko różnorodne dobra zespolone w człowieku stanowią o jego szczęściu. Natomiast doba poarystotelesowska nie podzieliła tego poglądu. Zaczęła szukać jedyne najwyższego dobra, dość wielkiego, by samo wystarczało do szczęścia.”

Władysław Tatarkiewicz, *O szczęściu*, Warszawa 1985, s. 63.

„Tak samo ma się z darami szczęścia. Władza, bogactwo, dobre imię, nawet zdrowie i cała pomyślność i zadowolenie ze swego stanu pod nazwą szczęśliwości wytwarzają śmiałość, a przez to często także zuchwalstwo, jeżeli nie ma dobrej woli, która ich wpływ na umysł, a stąd także całą zasadę postępowania, prostuje i robi ogólnie celową; nie mówiąc o tym, że rozumnemu i bezstronnemu widzowi nie może nigdy podobać się nawet widok ustawicznego dobrego powodzenia istoty, której nie zdobi żaden rys czystej i dobrej woli. Zdaje się więc, że dobra wola stanowi nawet warunek tego, by [człowiek] był godny szczęścia.

[...] Co do obowiązku będącego zasługą względem drugich, to celem przyrodzonym, który mają wszyscy ludzie, jest własna ich szczęśliwość. Wprawdzie ludzkość mogłaby istnieć, gdyby nikt niczym nie przyczyniał się do szczęśliwości drugich, ale przy tym niczego jej umyślnie nie ujmował, jednakże stanowi to tylko negatywną, a nie pozytywną zgodność z człowieczeństwem jako celem samym w sobie, gdyby każdy nie starał się także popierać celów drugich ludzi, ile tylko może. Albowiem cele podmiotu, jako będącego celem samym w sobie, muszą o ile możliwości być także moimi celami, jeżeli owo przedstawienie ma we mnie wywoływać całkowity skutek.”

Immanuel Kant, *Uzasadnienie metafizyki moralności*, rozdz. I., s. 18-19

„Co jest szczęściem? Poczucie, że moc *rośnie*, że opór zostaje przewyciężony. *Nie* zadowolenie, lecz większa moc; *nie* pokój w ogóle, lecz wojna; *nie* cnota, lecz ciężyzna [...]. Niech zginą słabi i nieudatni.”

Friedrich Nietzsche, *Antychrześcijanin*, 1999, s. 38.

.....
.....
.....

BRUDNOPIS